

راهکارهای مقابله با نفوذ و ترور براساس دیدگاه آیت الله خامنه ای

نویسنده مسئول: زهرا رسولی

چکیده

صلح و امنیت از نخستین دغدغه های بشریت از ابتدا تاکنون بوده است، پدیده نفوذ و ترور بعنوان تهدید کننده صلح و امنیت از نیازهای حیاتی هر جامعه ای بشمار می رود. پژوهش حاضر با استفاده از تحقیق کیفی از نوع مطالعات اسنادی و با استفاده از ابزار فیش برداری درصدد پاسخ به این سوال اصلی و مهم است: « راهکارهای مقابله با نفوذ و ترور براساس دیدگاه آیت الله خامنه ای چیست؟». یافته های پژوهش حاضر نشان می دهد که در زمینه گسترش این پدیده ،حمایت های سیاسی، مالی و تسلیحاتی دولت های ابرقدرت(نظام سلطه) نقش تعیین کننده در شکل گیری و تداوم این پدیده دارد. این دولت ها علی رغم اینکه خود را مدعی حقوق بشر می دانند اما در عمل به تجهیز و حمایت از تروریست ها مبادرت می ورزند. حضرت آیت الله خامنه ای راهکارهایی در مقابله با این پدیده ارائه می دهند: تکیه بر حفظ وحدت ،تکیه بر افزایش آگاهی مردم و بصیرت افزایی، تقویت تواتمندی نظامی و امنیتی در خنثی کردن اقدامات تروریستی تاکید دارند.2. در سطح منطقه ای بر عنصر وحدت و انسجام اسلامی ، گسترش همکاری های اسلامی، تقویت نقش و عملکرد سازمان تقریب مذاهب اسلامی و تقویت جبهه مقاومت تاکید دارند.

کلیدواژه: نفوذ و ترور ، آیت الله خامنه ای(مدظله العالی) ، اتحاد اسلامی، بصیرت افزایی، تقریب مذاهب اسلامی.

مقدمه

نفوذ و ترور یکی از معضلات جهان امروز است که حیات انسان ها را در معرض خطر قرار می دهد، رابطه دوستانه میان دولت ها را از بین برده، امنیت کشورها را در مورد تهدید قرار می دهد. یکی از موانع مهم و اساسی برای دستیابی به صلح و امنیت، نفوذ و ترور است (افتخاری، شبستانی ۱۳۹۹). مفهوم نفوذ و ترور یکی از مسائل مهم در اندیشه سیاسی مطرح بوده است. پس از یازده سپتامبر بود که بحث در مورد نفوذ و ترور به یکی از اصلی ترین بحث های کنفرانس های بین المللی و رسانه های گروهی مورد توجه قرار گرفت.

کشورهای مختلف برای مقابله با این پدیده خطرناک، ائتلافهای بین المللی را تشکیل دادند (حاتمی، ۱۴۰۰). جمهوری اسلامی ایران یکی از کشورهایی محسوب می شود که پدیده نفوذ و ترور به امنیت ملی آن پیوند خورده است و به شکل دوگانه ای از پدیده نفوذ و ترور آسیب دیده است. از یک طرف، جزء اصلی ترین قربانیان نفوذ و ترور در تاریخ استقلال خود به شمار می رود و از طرف دیگر به اتهام حمایت از نفوذ و ترور، هزینه می پردازد (شبستانی، ۱۴۰۱).

نفوذ و ترور یک پدیده سیاسی - اجتماعی رایج است که با خشونت همراه است و در جامعه رعب و وحشت به وجود می آورد. نفوذ و ترور با پدیده هایی مانند شورش، انقلاب، جنگ های چریکی و... متفاوت است. تروریست ها روش های مختلفی را برای مجازات بکار می برند بنابراین تعداد زیادی مردم بی گناه که به صورت تصادفی در موقعیت های حادثه قرار دارند کشته می شوند. آن ها برای رسیدن اهداف شان به هر کار غیرانسانی دست می زنند تا به خواسته شوم شان در جهان، جامه عمل بپوشانند (داوودفیرحی، ۱۳۹۹).

در سالهای اخیر، خشن ترین گروه تروریستی یعنی داعش، با اقدامات تروریستی توانسته است افکار عمومی جهانی را تحت تاثیر قرار دهد. اقدامات تروریست های تکفیری (داعش) تنها محدود به عراق و سوریه نشده است بلکه در کشورهای اروپایی نظیر فرانسه و انگلستان، این گروه اقدام تروریستی انجام داده است. این گروهک افراطی سعی کرده است، با تحت فشار آوردن کشورها دولت خویش را رسماً پایه گذاری کند. سازمان

ملل ضمن محکوم کردن تروریست های تکفیری این گروه ها را در فهرست تروریست های جنایتکار جنگی قرار داد و از گروه های عضو درخواست می کند که تصمیم های مناسب را برای تحریم این گروه در بخش اقتصادی و اعمال فشار اتخاذ نمایند (ریچاردسون، ۲۰۱۹). در حال حاضر، در مقابل این گروه تروریستی، جهانیان شاهد رویارویی دو جبهه مقاومت (ایران، سوریه، عراق، روسیه و حزب الله لبنان) و ائتلاف جهانی به رهبری آمریکایی و حامیان منطقه ای یعنی عربستان سعودی، رژیم صهیونیستی، ترکیه، امارت متحده هستند. فراتر از منافع ملی دولتهای مذکور، به نظر می رسد فهم متفاوت دولت ها از مسئله نفوذ و ترور در این صف بندی تاثیرگذار بوده است.

ایران معاصر نیز شاهد اقدامات تروریستی از جانب دولت ها، گروه ها و افراد بوده است. از اقدامات تروریستی دوران شاه، این بود که ساواک بسیاری از شخصیت های بزرگ را بطور پنهانی در زندان و به طرز فجیعی ترور می کرد. از سویی دیگر جمهوری اسلامی ایران، از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی در سال 1357 تاکنون آماج حملات تروریستی زیادی بوده است. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با روی کار آمدن گروهک افراطی مجاهدین خلق و با حمایت و همدستی رئیس جمهور وقت، این گروهک اقدام به بمب گذاری دفتر حزب جمهوری اسلامی و شهادت دکتر بهشتی و پس از آن در دفتر ریاست جمهوری و به شهادت رساندن شهید رجایی و شهید باهنر کردند. این گروه تروریستی در ترور شخصیت هایی نظیر شهید دستغیب، شهید قدوسی، شهید مدنی، شهید مطهری و بنا به گزارش رسمی در شهادت قریب به هفده هزار نفر دست داشته اند. در پایان جنگ نیز این گروهک با همکاری صدام حسین مجدداً به مرزهای غربی ایران حمله کردند و در عملیات مرصاد شکست خوردند. بعد از جنگ هشت سال دفاع مقدس، اقدامات تروریستی به طرق مختلف در ایران انجام شده است. بمب گذاری در هیات مذهبی در شیراز، حرم امام رضا (ع) و مسجد شیعیان در سیستان و بلوچستان نمونه هایی از اقدامات تروریستی است که منجر به شهید شدن تعداد زیادی مردم بی گناه شد (کریمی، ۱۳۹۹). در دهه گذشته، گروهک جندالله به رهبری عبدالمالک ریگی در استان های جنوب کشور بالاخص

سیستان و بلوچستان اقدامات تروریستی متعددی (نظیر عملیات انتحاری، بمب گذاری، ربودن و شهادت مرزبان) انجام دادند. همانطور که بیان شد مسئله نفوذ و ترور از جمله مسائل امنیتی جمهوری اسلامی از گذشته تا کنون بوده است. از یک سو، ملت ایران قربانی ترور بوده اند و از سوی دیگر هزینه های مالی و جانی قابل توجهی برای مقابله با این پدیده شوم پرداخته است. این در حالی است که کشورهای ابرقدرت نظیر امریکا و برخی از حامیان منطقه ای نظیر رژیم صهیونیستی و عربستان سعودی ایران را متهم به حمایت از نفوذ و ترور می کنند. در این میان، سیاست های کلان نظام جمهوری اسلامی ایران حسب قانون اساسی توسط مقام رهبری تعیین می شود (اصل 123 قانون اساسی). شناخت سیاست ها و نقش ایران در مبارزه با نفوذ و ترور و همچنین جایگاه ایران در صف بندی های موجود در نظام بین الملل متأثر از دیدگاه های مقام معظم رهبری می باشد. از این رو این پژوهش درصدد پاسخ به این سوال اصلی است: «راهکارهای مقابله بانفوذ و ترور براساس دیدگاه آیت الله خامنه ای چیست؟

مبانی نظری پژوهش

بنیان های تفکر سیاسی آیت الله خامنه ای

1- هستی شناسی

در جهان بینی و بینش فلسفی و زیربنایی اسلام، همه پدیده های جهان وابسته و آفریده یک قدرت برترند، این قدرت برتر، خداوند است که تمام خصلت های اساسی نیک، مانند علم، قدرت و اراده و حیات آراسته است؛ موجودات همه چیز خود از فکر و هوش و قدرت تصمیم گیری و امکانات مادی را از خداوند دارند و خداوند منشأ پیدایش و ادامه حیات آن هاست. طبق دیدگاه آیت الله خامنه ای :

«بنای توحید - که مبنای فکری و اعتقادی و اجتماعی و عملی است - در وحدت است. این مبنای توحید و اعتقاد به وحدانیت حضرت حق (جل علا)، در تمام شئون فردی و اجتماعی جامعه اسلامی تاثیر می گذارد و جامعه را به صورت یک جامعه ی هماهنگ و مرتبط با یکدیگر و متصل و برخوردار از وحدت می سازد . این جوامع، نقطه مقابل تاثیر شرک و مشرکان و الهه شرک آفرین هستند. لذا هرجا و در میان مومنین و بندگان صالح

خدا وحدت هست، آن جا توحید و خدا هست، هر جا بین مومنین و بندگان صالح خدا اختلاف هست، آن جا قطعاً شیطان و دشمن خدا حاضر است. هر جا شما اختلاف دیدید، بدون دشواری شیطان را آن جا خواهید یافت، یا شیطانی که درون نفوس خود ماست و نفس اماره نام دارد و خطرناک ترین شیطان عالم است، پیدا خواهید کرد. (بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان و طلاب، ۱۳۹۹/۲/۲۲).

2- معرفت شناسی

از مهم ترین مبانی اندیشه های یک اندیشمند، مبانی معرفت شناسی او است که بیان کننده طرزنگرش او به مسأله شناخت، صحت و سقم شناخت، یقینی و غیر یقینی بودن آن و چگونگی رسیدن به حقیقت از طریق ادراک و است (جمشیدی، ۱۳۹۹).

«براساس دیدگاه آیت الله خامنه ای مبانی معرفتی در جوامع مختلف تاثیر شایانی در نوع نگاه جوامع به مسائل اجتماع دارد:» مبانی معرفتی در نوع پیشرفت مطلوب یا نامطلوب تأثیر دارد. هر جامعه و هر ملتی، مبانی معرفتی، مبانی فلسفی و مبانی اخلاقی ای دارد که آن مبانی تعیین کننده است و به ما می گوید چه نوع پیشرفتی مطلوب است، چه نوع پیشرفتی نامطلوب است... مبانی معرفتی ما به ما میگوید این پیشرفت مشروع است یا نامشروع؛ مطلوب است یا نامطلوب؛ عادلانه است یا غیرعادلانه» (بیانات در دیدار استادان و دانشجویان کردستان 1388/12/27).

آیت الله خامنه ای بین معرفت شناسی مادی و غیر مادی تفکیک قائل می شود و براین اساس به معرفت شناسی غیرمادی (دینی) تاکید دارد:

«تفکرات آنها تفکراتی است مبتنی بر معرفت شناسی مادی و غیرالهی، که این خودش یک غلطی است. هر دستگاه علمی و فکری که بر پایه ی معرفت مادی و اعتقاد مادی باشد، طبعاً غلط است. نگاه به حقایق آفرینش را بایستی با نگاه معرفت شناسی الهی، با اعتقاد به وجود خدا، با اعتقاد به قدرت خدا و حضور الهی و ربوبیت الهی شناخت و فهمید و دنبال کرد. پس پایه و ریشه و اساس تفکرات غربی ها چون مادی است، غلط

دشمن شناسی، بصیرت افزایی، تقویت وحدت ملی، آمادگی و تقویت توانمندی نظامی-امنیتی	راهکارهای ملی
وحدت و انسجام اسلامی، گفتگوهای سیاسی، تقویت مقاومت اسلامی، تقویت جریان بیداری اسلامی، تقویت حرکت های فکری اسلامی-معتدل و عقلانی، نقش آفرینی سازمان همکاری اسلامی	راهکارهای منطقه ای
روشنگری در مقابل اسلام هراسی و اسلام ستیزی، روشنگری در نقش دولت های ابرقدرت در شکل گیری و حمایت از نفوذ و ترور، ضرورت همکاری های بین المللی در مقابل نفوذ و ترور	راهکارهای جهانی

بحث و نتیجه گیری

نفوذ و ترور پدیده چند وجهی و پیچیده است که با خشونت همراه است و در جامعه رعب و وحشت ایجاد می کند و از موانع صلح و امنیت، نفوذ و ترور است. پس از حادثه 11 سپتامبر بود که سازمان ملل پیشنهاد ائتلاف های بین المللی را در مقابله با نفوذ و ترور را مورد بحث و بررسی قرار داد. در سال های اخیر اکثریت کشورها بگونه ای با مسئله ناامنی ناشی از نفوذ و ترور روبرو بوده اند. لذا جمهوری اسلامی ایران هم از این امر مستثنی نبوده است. از یک سو، جمهوری اسلامی ایران قربانی ترور بوده است و هزینه های مالی، تسلیحاتی و از همه مهم تر جانی متحمل شده است و از سوی دیگر، متهم به حمایت از نفوذ و ترور از سوی کشورهای غرب شده است آیت الله خامنه ای اقدامات تروریستی را از اقدامات غیرتروریستی متمایز می کند، بصورتی که اقدامات تروریستی را نتیجه عمل تروریست های آشکاری همچون رژیم صهیونیستی و حامیان غربی آن ها قلمداد می کند و اقدامات غیر تروریستی را نتیجه مقاومت فلسطینی ها بیان می کند و آن را حرکتی غیرتروریستی، انسانی و مقدس می شمارد که برای پس گرفتن سرزمین شان که ناعادلانه مورد غصب واقع شده است، مبارزه می کنند. حضرت آیت الله خامنه ای منشا اصلی پیدایش تروریست های اخیر همچون داعش را ایجاد جنگ های نیابتیاز جانب دشمنان امت های اسلامی منجمله نظام سلطه عنوان می کند که در قضیه سوریه این امر به وقوع پیوست و اما با هوشیاری نهضت مقاومت اسلامی نتوانستند در اجرای نقشه های شومشان موفق شوند و نقطه ضعف نظام سلطه را اسلام می داند و دشمنی آنها با اسلام

بعلت آسیب دیدن از ناحیه اسلام و ومانع شدن در راه اهداف شومشان می داند و یکی از ابزارهای آن ها را اختلاف افکنی می داند که سعی دارند شیعه را بین سنی و سنی را بین شیعه و آن ها را به جان هم بیندازند و از اهداف دشمن همین است. حضرت آیت الله خامنه ای به گروهک های تروریستی همچون داعش و جبهه النصره اشاره می کند که با حمایت های مالی، تسلیحاتی و ... نظام سلطه شکل گرفته است که سعی در اختلاف افکندن بین ملت های مسلمان دارند و دیری نگذشت که این فتنه دامن خود آن ها را در برگرفته و گسترش نفوذ و ترور در همان مناطقی که مورد حمایت واقع شده اند را در بر می گیرد.

حضرت آیت الله خامنه ای به سه قسم نفوذ و ترور اشاره دارد. نفوذ و ترور دسته جمعی (طالبان، القاعده، داعش) که با حمایت های مالی، تسلیحاتی و ... نفوذ و ترور ساختاری (نظام سلطه) زمینه گسترش آن را فراهم آورده است. نفوذ و ترور دولتی (رژیم اشغالگر صهیونیست) که کارشان را با ترور، قتل و خونریزی پیش می برند و نتیجه پیدایش آن را دست پلید سیاست ضد اسلامی انگلیس می داند و خشن ترین جنایت های وحشیانه را در کارنامه سیاه خود یه همراه دارد.

حضرت آیت الله خامنه ای به عملکرد نظام سلطه به دخالت در دیگر کشورها به بهانه حقوق بشر و امنیت ملت ها اشاره دارد و آن را نادرست می داند و معتقد است که چهارده سال آمریکایی ها در افغانستان حضور داشتند ابدا نتوانستند امنیت این مناطق را تامین کنند یا به رژیم صهیونیستی که به اردوگاه آوارگان حمله و آن را بمباران می کنند و به زن و مرد بی گناه و بی دفاع حمله می کند آیا چنین دنیایی می تواند چشم بر جنایت های یوقیحانه آن ها ببندد؟ آیا به دنبال حقوق بشر هستند و می خواهند و می توانند با تروریست ها مقابله کنند؟ این ها خود هم مشوش تروریست و هم حمایت کننده جنایت های وحشیانه آن ها. حضرت آیت الله خامنه ای راهکارهایی در سه سطح ملی، منطقه ای، جهانی را در جهت مهار یا مقابله با نفوذ و ترور مورد بحث و بررسی قرار داده است. در سطح ملی، عواملی چون: شناخت دشمن، بصیرت و روشنگری در مقابل دشمن، تقویت عنصر وحدت در داخل کشور، تقویت توانمندی نظامی و امنیتی را برای مقابله با نفوذ و

ترور حائز اهمیت قلمداد کرده است. حضرت آیت الله خامنه ای دشمنان جمهوری اسلامی ایران و سایر ملت های منطقه را ایادی استکبار قلمداد کرده که با سیاست های از پیش اندیشیده و با حمایت های مالی، تسلیحاتی و ... از تروریست ها، زمینه رشد و گسترش آن را فراهم آورده است و انسان های بی گناه از دانشمند تا افراد عادی را در برگرفته است. راه حل آن را اتحاد می داند .

حضرت آیت الله خامنه ای بصیرت و روشنگری را در مقابل نقشه های دشمنان پیشنهاد کرده است و در مقابل گروهک های تروریستی که به اسم اسلام جنایت های وحشیانه ای را موجب شده اند و امنیت را از کشورهای منطقه سلب کرده اند بیان می کند که باید با بصیرت و روشنگری اقدام کرد.

در سطح منطقه ای، به مسئله وحدت و انسجام امت های اسلامی نسبت به یکدیگر، اهمیت گفتگوی سیاسی در میان ملت های منطقه برای مقابله بانفوذ و ترور ، حفظ و تقویت جبهه مقاومت، تقویت جریان های بیداری اسلامی و همچنین تقویت جریانات معتدل اسلامی از جمله مجمع تقریب مذاهب اسلامی را در مهار نفوذ و ترور مورد بحث و بررسی قرار داده است .

حضرت آیت الله خامنه ای به اهداف ایادی استکبار به اختلاف افکنی در مناطق اسلامی اشاره دارد و معتقد است که هدف آن ها در این مناطق این است که این مناطق رنگ آرامش را نبیند و سعی دارند که این ملت ها را به خودشان مشغول سازند که فکر معارضة با عامل خبیث استکبار در این مناطق نیفتد. هدف دیگر اینکه آمریکا حضور خود را در برخی مناطق توجیه می کند: مثلاً در قضیه افغانستان ناامنی است و حضور خود را توجیه می کند امنیت این مناطق به هیچ وجه در اولویت آن ها نیست و آن ها برای تامین منافع و مقاصد سیاسی و اقتصادی در این مناطق حضور دارند. اگرچه در ظاهر در بین افکار عمومی داعیه مبارزه با نفوذ و ترور را در سر می پرورانند، اما درواقع تامین منافع خود در این مناطق در اولویت آن ها قرار دارد .

حضرت آیت الله خامنه ای در برابر نفوذ و ترور رو به رشد مسئله اتحاد اسلامی را مدنظر قرار می دهد و بزرگترین مصائب دنیای اسلام و نفوذ دشمنان را نبود اتحاد در این مناطق

بیان می کند. و دشمنان سعی کرده اند با ایجاد اختلاف بین مسلمان ها این مسئله مهم را کم رنگ با لاقلا از بین ببرند و این را وسیله قرار می دهند که برادران مسلمان را بر علیه یکدیگر قرار دهند ما نباید اجازه دهیم کشورهای اسلامی باید با یکدیگر متحد شوند در اینصورت است که دشمن شکست خورده و ناامید خواهد گشت.

حضرت آیت الله خامنه ای انگیزه اصلی اسلام هراسی را تامین منافع عده ای از این طریق بیان می کند و باز هم دست خبیث نظام سلطه در این قضیه به چشم می خورد که از حاکمیت اسلام در هراسند و علت ترسشان این است که منافعشان در معرض تهدید قرار می گیرد.

از نگاه آیت الله خامنه ای مدعیان حقوق بشر که انگیزه مبارزه با نفوذ و ترور را در سر می پرورانند و بین افکار عمومی جهان با قاطعیت بیان می کنند توهمی بیش نیست، انگیزه مبارزه با نفوذ و ترور را در سردارند اما در عین حال از تروریست ها حمایت می کنند و مقام معظم رهبری به افشا کردن ماهیت تروریستی نظام سلطه اشاره می کند و به مقابله قوی و متکی بر منطق را راه خنثی کردن جبهه مستکبران بیان کرده است. و راه مقابله با نفوذ و ترور را مبتنی بر اراده جدی دولتهایی که در صحنه بین المللی نفوذ دارند و باید برای این پدیده فکر و اقدام کنند، در نظر می گیرد .

منابع فارسی

ریچاردسون، لوئی (۲۰۱۸) تروریست ها چه می خواهند از زیلات ها تا داعش، قهرمان پور، عسگر، حیدری، خدیجه، ناشر: دیلماج، چاپ اول، محل نشر: تهران

حاجیانی، ابراهیم، ضمیری، عبدالحسین (۱۴۰۰) پژوهش ها و مطالعات نفوذ و ترور، ناشر: گروه پژوهش فرهنگی و اجتماعی، محل نشر: تهران.

کریمی، نجمه، یزد خواستی، فروغ (1386) 11 سپتامبر... آمارگدون، ناشر: انتشارات حدیث راه عشق، چاپ

دوم

مهاجرنیا، محسن (۱۳۹۸). فلسفه سیاسی آیت الله خامنه ای، ناشر: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، چاپ اول

افتخاری، اصغر، شبستانی، علی (۱۳۹۹) «راهبرد جمهوری اسلامی ایران در مقابله با نفوذ و ترور»، فصلنامه آفاق، سال چهارم، شماره دوازدهم، صص 5-33.

بیژنی، مهدی (۱۴۰۰) «بررسی علل بروز نفوذ و ترور در جغرافیای اسلام»، فصلنامه مطالعات راهبردی جهان اسلام، سال هفدهم، شماره 2، صص 5-6۴.

جوادی ارجمند، محمدجعفر، قزل، بهروز (۱۳۹۹). «مبارزه با نفوذ و ترور: الزامات عملی و چالش‌های نظری»، فصلنامه سیاست، مجله حقوق و علم سیاسی، دوره 7۴، شماره 3، صص 611-

628.

جواهری، مهدی (۱۳۹۷) «نفوذ و ترور از نظر گونه شناسی مورد مطالعه نفوذ و ترور سایبری در بحث فناوری هسته ای ایران»، فصلنامه علمی-ترویجی مطالعات بین المللی پلیس، سال ششم، صص 31-۴6.

حاتمی، محمد رضا (۱۳۹۵). «نفوذ و ترور از دیدگاه اسلام»، مجله تحقیقات سیاسی و بین الملل، شماره 6، دوره سوم، صص 25-7۴. درویش، فرهاد، حاتم زاده، عزیزالله (۱۴۰۲). «روند مواجهه آمریکا و اتحادیه اروپا با نفوذ و ترور از ادراکات متفاوت تا همکاری های مشترک»، فصلنامه ژئوپلتیک، سال نهم، شماره دوم، صص 136-161.

رحمانی، فاطمه، مراد خانی، احمد (۱۳۹۷) «نفوذ و ترور زدایی فقهی از اسلام و نبیین حکم سیاسی فقهی امام خمینی (ره) مطالعات فقهی و فلسفی، سال ششم، صص 7-32

شریفی طراز کوهی، حسین، فتح پور، فاطمه (۱۴۰۲). «الزامات مقابله با نفوذ و ترور در پرتو روند انسانی شدن حقوق بین الملل»، مجله مطالعات حقوقی دانشگاه شیراز، دوره نهم، شماره دوم، صص 211-3۴2.